

ik nauwelijks lucht mag geven. Deze Vergadering door het Hoog Bestuur des Rijks ingesteld en met hetzelfde in gedurige betrekking staande, kan aan de groote gebeurtenissen van het voorleden jaar niet geheel vreemd zijn: zoo al de onderwerpen van de werkzaamheden der Klassen in het gemeen, zoowel als de bijzondere van elk onzer, die ons tot deze instelling geroepen hebben, zoo onze wetenschappelijke bemoeijensissen, onze kunstgewrochten van het gewoel van krijgs- en staatsaangelegenheden verwijderd zijn, wie is er die niet uit gevoel van vaderlandsliefde, van eer, van zelfsverheffing of vernedering, om nu te zwijgen van onmiddellijke betrekkingen van plicht, van belangen, van zorg, van hoop, van vrees, geen levendig deel neemt in die gebeurtenissen, en daardoor in zijnen blakendsten ijver voor kunst, voor geleerdheid, voor wetenschap niet wordt verstoord? — Ik mag, ik moet mischien, omtrent al het gebeurde een diep stilzwijgen bewaren; vele redenen, ook uit de samenstelling van deze Vergadering ontleend, doen mij als Uwen Voorzitter dit niet alleen raadzaam voorkomen, maar leggen het mij op als eene dure plicht: een enkel woord zij het mij ter algemeene opbeuring geoorloofd te zeggen, hetwelk onze kunstbroeders mij wel zullen vergunnen ieder onzer wetenschappelijke leden met de woorden van den Latijnschen dichter toe te roepen:

Perfer et obdura, multo graviora tulisti.

Volhardt en vertrouwt, nog zwaarder leed heeft ons gedrukt. Gij herinnert U allen, Geëerde Medeleden, dat Nederland deszelfs onafhankelijkheid had verloren, dat het opgehouden had een volksbestaan te hebben, en deze inrigting evenwel is behouden gebleven.

Maar

Maar welken invloed ook de staatsgebeurtenissen op deze maatschappij en ieder harer leden, op de algemeene werkzaamheden der Klassen en de afzonderlijke van ieder onzer mogen hebben geoeffend, welken indruk zij op ieder onzer mogen hebben gemaakt, zijn er ook bijzondere redenen, welke in een naauwer en meer onmiddellijk verband staan met het Instituut, en welke mij op dit oogenblik geene opgeruimde stemming zouden veroorloven, al ware ook omtrent het Vaderland niets gebeurd: ik bedoel, gijl. gevoelt het reeds van zelve, de omstandigheden die mij tot dezen zetel hebben geroepen, welke ten gevolge der keuze in de vorige Algemeene Vergadering uitgebragt en bekend gemaakt, waardiger en beter door ons medelid Wijle den Heer H. C. VAN DER BOON MESCH, had behooren vervuld te worden.

HENDRIK CAREL VAN DER BOON MESCH, wiens verlies de wetenschappen en de Eerste Klasse dezer Koninklijke instelling betreuren, was in den jare 1795 te *Delft* geboren, en toonde reeds vroeg eenen aanleg tot kennis en vooral tot wetenschappelijke kennis: bereids op de Latijnsche school paarde hij vlijt en arbeidzaamheid met schrandtheid en juist oordeel; hij gaf blijken van hetgeen hij eenmaal worden konde. Tot het vak der Geneeskunde opgelegd, betrad hij op zijn achttiende jaar Leydens Hoogeschool, en onder het oog der kundige mannen die hij aldaar aantrof, oefende hij zich in dat vak van kennis, en in alle de vakken der gewigtige wetenschappen, die met de vorming van een kundig geneesheer in een naauw verband staan. Onder, of laat mij liever zeggen, boven al de Hoogleraren wier lessen hij volgde, bevond zich een man, wiens groote begaafdheden deze Koninklijke instelling eenmaal heeft mogen waarderen, die vele onzer als lid derzelve hebben gekend, en wiens verlies wij diep hebben betreurd, SEBALDUS JUSTINUS BRUGMANS. De jonge VAN DER BOON MESCH, stelde deszelfs lessen op haren prijs; zijne zedigheid, zijne vlijt, aandacht en kunde

konden niet nalaten den leermeester te treffen, die hem zijner vriendschap waardig keurde, en aan deze betrekking dankte de leerling zijne wetenschappelijke vorming. Geen wonder dan ook, dat toen in 1823 de Hollandfche Maatschappij van Fraaije Kunften en Wetenschappen de lofrede van BRUGMANS als eene prijsvraag voorftelde, de leerling zich niet kon wederhouden naar dien prijs te dingen. Niemand was meer dan hij in staat, den grooten man te waarden en te fchetfen, niemand had zijn onderwijs beter op prijs weten te ftellen, niemands hart was meer van bewondering doordrongen en door dankbaarheid ontvonkt. De prijs kon aan niemand anders dan aan VAN DER BOON MESCH te beurt vallen, en werd hem toegekend. Deze onderscheiding was hem niet minder welkom, doch daardoor evenwel niet vreemd, daar hij op de Hoogefchool reeds drie malen de eer had mogen onder vinden dat zijne prijsverhandelingen waren bekroond geworden, eenmaal bij de Hoogefchool te *Leyden*, over den invloed van het licht op de planten, een andermaal mede aldaar, over het verband tufchen den innerlijken bouw en uiterlijken vorm der planten, en een derde maal, aan de Univerfiteit te *Utrecht*, over den aard van het geoxigeneerd zeezout-zuur.

In den jare 1820 werd VAN DER BOON MESCH, na het fchrijven en verdedigen eener Verhandeling over den granietsteen, tot Doctor in de Natuurlijke Wijsbegeerte, en in het volgend jaar tot Doctor in de Geneeskunde bevorderd. Deze laafte wetenfchap beoefende hij als beroep te *Leyden*, toen hem naauwelijks een jaar later de vereerende, hoezeer moeilijke taak opgedragen werd, om aan *Leydens* Hoogefchool onderwijs te geven in de fcheikunde, zijnde de leerftoel dier wetenfchap door de afwezigheid van ons geleerd en Hooggeacht medelid REINWARDT destijds onvervuld. Hij aanvaardde die taak op den 20 October 1822, doch vervulde dezelve niet volkomen een jaar, in hetwelk echter invalt de bekrooning zijner lofrede op BRUGMANS, waarvan ik zoo even fprak.

Bin-

Binnen het jaar, nadat hij te *Leyden* tot het onderwijs der fcheikunde geroepen was, werd aan VAN DER BOON MESCH aan het Athenaeum alhier opgedragen de leerftoel der Scheikunde en Natuurlijke Gefchiedenis, en hij aanvaardde dien met eene plegtige redevoering over den natuurbefchouwer als bevorderaar van zijn eigen voordeel en dat van anderen op den 20 September 1823, en alzoo juist elf maanden nadat hij zijne redevoering ter aanvaarding van zijn leerambt te *Leyden* had gehouden. Van het eerste oogenblik van rust, hem in deze nieuwe betrekking gegund, maakte hij gebruik tot het doen eener reize naar *Parys*, om aldaar als in den hoofdzetel der wetenschappen, vooral van die, welke het onderwerp uitmaakten zijner geliefkoosde ftudiën, met de grootfte mannen kennis te maken: hetgeen hem niet alleen volkomen gelukken mogt, maar waarvandaan hij ook de achting en vriendschap van eenen THÉNARD, eenen VAUQUELIN, eenen GAY LUSSAC herwaarts overbragt.

Weinig tijd later door de Eerste Klasse van dit Inftitoot tot lid verkoren, hebben wij allen meer van nabij zijne diepe inzigten, zijne wijduitgestrekte kennisfe leeren bewonderen, zijne zachtvaardige minzaamheid, zijne welligt al te ver uitgestrekte zedigheit kunnen waarden. Wij herinneren ons nog allen, hoe hij op den 18 December 1829 in de zevende Openbare Vergadering der Eerste Klasse de nagedachtenis vierde van Sir HUMPHRY DAVY, Geasfocieerde dier Klasse, eenen man van fchitterende verdienften, en even als BRUGMANS dusdanig eenen lofredenaar waardig.

Behalve zijne kundigheden muntte VAN DER BOON MESCH uit in be reidvaardigheid. Niet alleen den geleerden medearbeider verliest in hem de Eerste Klasse, maar ook een steeds gediensig medelid, altijd gereed om de lastposten op zich te nemen. Hij was van wege die Klasse lid der Administrative Kommisfie, in welke hoedanigheid hij door den Heer VOUTE is vervangen. In den voorleden jare was hij tot Algemeen Voorzitter dezer aanzienlijke Vergadering gekozen, en het is mij te

beurt gevallen gedurende zijne ongesteldheid, en eene afwezigheid tot herstel zijner gezondheid in deszelfs plaats op te treden, toen Zijne Majesteit in den aanvang dezes jaars de Hoofdstad met een bezoek vereerde, en voor hem aan het hoofd der Kommissie, Hoogstdezelve te begroeten, terwijl zijn ontijdige dood en de vereerende keuze der Heeren Voorzitters der overige Klasfen, naar de voorschriften van het Reglement, mij den treurigen pligt heeft opgelegd, in zijne stede op heden dezen zetel te beklimmen.

Offchoon onze VAN DER BOON MESCH door eene langdurige ongesteldheid in zijne werkzaamheden is gestuit, offchoon hij steeds met een zwak en lijdend gestel heeft te worstelen gehad, offchoon hij zijne pligten als Hoogleeraar ijverig vervulde, offchoon hij dat alles verrigt heeft hetgeen ik de eer heb gehad U. voor te houden, en offchoon het derhalve niet alleen zeer vergeeflijk, maar ook natuurlijk zoude geweest zijn, dat er van hem niet anders ware overgebleven dan de herinnering aan zijn minzaam karakter, en aan hetgeen hij onder meer gunstige gezondheidsomstandigheden had kunnen worden, heeft hij evenwel blijvende blijken zijner arbeidzaamheid nagelaten. Het leerboek der Scheikunde van den bekenden TROMSDORFF is door hem voor ons Vaderland bewerkt; en zoo bij zijn leven niet meer dan de beide eerste deelen zijn in het licht verschenen, strekt het mij ten genoegte U. te kunnen mededeelen, dat niet alleen ook het derde en laatste deel door hem volkomen was afgewerkt, maar ook binnen kort door den druk zal worden gemeen gemaakt, zoodat daarmede die gewigtige arbeid geheel zal zijn voltooid.

Hoeveel het Instituut in dien voortreffelijken geleerden komt te missen, blijkt vooral uit eene proef van zijne nauwkeurigheid en zijn oordeel, bij de beschrijving van eenen nieuwen Eekhoorn en eenen nieuwen Pastor, opgenomen in het tweede Deel der nieuwe Verhandelingen van deszelfs Eerste Klasse.

Die Klasse verloor daarenboven op den 7den Maart dezes jaars ha-

haren Korrespondent JOACHIM BODEL, Geneesheer te *Dordrecht*. Door zijne kennis en ervaring aan het ziekbed, door de zorg en zelfsoffering met welke hij zich aan de lijdens wijde die hem hun vertrouwen schonken, had hij zich in zijne woonplaats algemeen geacht gemaakt, doch tevens bezigheden toetrokken die hem tot wetenschappelijken arbeid geen tijd overlieten. Het Lidmaatschap waarmede hem onderscheidene Maatschappijen vereerden, de benoeming tot Korrespondent der Eerste Klasse van dit Instituut, de Ridderorde van den Nederlandschen Leeuw hem door den Koning geschonken, zijn zoveler blijken der achting die hem algemeen toegedragen werd.

De Vierde Klasse verloor in het afgelopen jaar haren binnenlandschen Korrespondent WYBRAND HENDRIKS, een kunstenaar, die tot in eenen hoogen ouderdom door eigene voortbrengfelen, door diepe kennis van zijn vak, door eenen bijzonderen aanleg en luimigheid der schilderkunst nuttig was. Veelvuldig zijn de schilderstukken van dezen voortreffelijken meester en onderling zeer verscheiden; alle dragen echter de blijken van talent en genie. Als opzigter van TEYLER'S Kunst-kabinet te *Haarlem*, eene betrekking welke hij niet minder dan het derde gedeelte eener eeuw bekleedde, was hij door zijne minzaamheid en bereidvaardigheid ook bijzonder nuttig voor de zoodanigen, welke hunne ontluikende talenten wilden oefenen en volmaken. In volkomen gezondheid, met bijbehoud van zijne vrolijke en aangename gesteldheid van geest, mogt hij den zeldzamen ouderdom van bijna 87 jaren bereiken.

Behalve HENDRIKS, verloor dezelfde Vierde Klasse eenen anderen, en wel buitenlandschen Korrespondent in CARTELLIER te *Parijs*, eenen man als Beeldhouwer algemeen bekend en geroemd. Gering is gewoonlijk de betrekking der onderscheidene Klasfen van het Instituut met derzelve buitenlandsche Korrespondenten, voornamelijk wanneer dezelve niet behooren tot een wetenschappelijk vak: gering is dan ook ge-